

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Г. В. КАРПЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

Фізико-механічного інституту
ім. Г. В. Карпенка НАН України

Зіновій НАЗАРЧУК

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”,

що викладається в межах освітньо-професійної програми
підготовки фахівців на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
за освітнім рівнем “доктор філософії”

з галузі знань: G Інженерія, виробництво та будівництво
зі спеціальності: G1 Хімічні технології та інженерія

Львів 2026 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни	Основи педагогічної діяльності
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Наукова, 5 Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка НАН України к. 35, к. 67, головний корпус (згідно розкладу)
Кафедра, за якою закріплена навчальна дисципліна	Хімічні технології та інженерія
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво Спеціальність: G1 Хімічні технології та інженерія
Викладач дисципліни	Роман Юзефович, доктор технічних наук, професор, завідувач відділу методів та засобів відбору та обробки діагностичних сигналів Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України
Контактна інформація	roman.yuzefovych@gmail.com м. Львів, вул. Наукова, 5 Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України к. 111, головний корпус; тел. 33-40
Анотація навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна “Основи педагогічної діяльності” входить до переліку <i>обов’язкових</i> компонент освітньо-професійної програми підготовки фахівців на третьому рівні вищої освіти за освітнім рівнем “доктор філософії” з галузі знань: G Інженерія, виробництво та будівництво зі спеціальності: G1 Хімічні технології та інженерія.</p> <p><i>Метою</i> навчальної дисципліни є формування теоретичних знань та практичних умінь і навичок, що забезпечують повноцінну підготовку до дослідницької та педагогічної діяльності за спеціальністю та/або галуззю.</p> <p><i>Ціллю</i> курсу є оволодіння базовими засадами сучасних технологій, методами та засобами, які використовуватимуться під час навчання, в тому числі методами організації самостійної, індивідуальної навчальної і дослідницької діяльності.</p> <p>За результатами вивчення дисципліни необхідно оволодіти <i>компетентностями</i> спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>Курс складається з 2 кред. (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS) (60 год.): 30 год. лекцій, 15 год. семінарських (практичних) занять, 15 год. самостійна робота, іспит.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни допоможе засвоїти основи педагогічної складової під час здобуття вищої освіти за освітнім рівнем “доктор філософії”, закласти фундамент професійної підготовки.</p>
Обсяг курсу	Курс складається з 2 кред. (60 год.), 30 лекц., 15 семінар. (практ.), 15 самост. роб., іспит.
Навчальні методи та техніки, які використовуватимуться під час викладання курсу	Презентації, лекції. Індивідуальні завдання.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, семінарських (практичних) занять, консультацій.

Необхідне обладнання	Комп'ютер із програмним забезпеченням та мультимедійні засоби для демонстрації лекцій, показу ілюстративного та інших допоміжних матеріалів під час семінарських (практичних) занять, електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності), мережа Internet загалом.
Консультації з питань навчання по дисципліні	Консультації відбуваються в день проведення занять згідно розкладу (за попереднього узгодження).
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру.

2. Заплановані результати навчання

Метою навчальної дисципліни "*Основи педагогічної діяльності*" є формування теоретичних знань та практичних умінь і навичок, що забезпечують повноцінну підготовку до дослідницької та педагогічної діяльності за спеціальністю та/або галуззю.

Цілі:

- оволодіння базовими засадами сучасних технологій, методами та засобами, які оцінюватимуться під час навчання, в тому числі методами організації самостійної, індивідуальної навчальної і дослідницької діяльності;
- створення умов для розвитку в аспірантів інтелектуальних здібностей до застосування отриманих знань, вмінь та навичок під час навчального процесу;
- стимулювання професійного самовдосконалення та дослідження проблем з фахової проблематики;
- включення аспірантів в освітній процес як суб'єктів, які оволодівають прийомами організації власної дослідницької та педагогічної діяльності, а також аналізують шляхи професійного саморозвитку.

У результаті вивчення дисципліни аспіранти мають оволодіти **компетентностями** спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, зокрема:

- проєктувальні – вміння формулювати цілі та завдання й визначати кінцеві результати діяльності; планувати, обирати способи і засоби для їх досягнення; ставити індивідуальні цілі для самостійної роботи; визначати оптимальний обсяг нового матеріалу;
- інформаційні – уміти працювати з різними джерелами інформації, зокрема новітніми інформаційними технологіями та базами даних;
- організаторські – уміння організовувати індивідуальну та групову роботу; організувати тематичні дискусії, тренінги; організувати діагностику досягнень; організувати власну дослідницьку, педагогічну чи інші види діяльності;
- комунікативні – вміти будувати взаємодію та взаємовідносини з навколишнім світом відповідно до цілей, змісту і форм організації та методів дослідницької, педагогічної чи інших видів діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- складові педагогічної (науково-педагогічної) діяльності;
- особливості професійної комунікації;
- особливості організації самостійної роботи;

вміти:

- розвивати інтерес до змісту навчальної дисципліни;
- організувати педагогічну взаємодію на засадах гуманності та толерантності;
- володіти технікою управління своїм психічним станом та прийомами налагодження контакту під час педагогічної взаємодії;
- здійснювати самоаналіз та самоконтроль, удосконалювати свою професійну майстерність.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Загальні основи педагогіки та дидактики

1. *Предмет педагогіки та її становлення як науки.*
2. *Предмет дидактики, її завдання і досягнення на сучасному етапі.*
3. *Педагогічний процес як цілісна система.*
4. *Закономірності та принципи навчання.*
5. *Інформаційно-методичне забезпечення викладання курсу.*

Тема № 2. Методи викладання

1. *Сучасні вимоги до методів навчання.*
2. *Визначення методів викладання.*
3. *Класифікація методів викладання.*
4. *Інтерактивні методи навчання.*
5. *Активні методи навчання.*
6. *Інноваційні методи навчання.*
7. *Наочний метод навчання.*
8. *Практичні методи навчання.*
9. *Методи дистанційного навчання.*

Тема № 3. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

1. *Форми організації освітнього процесу*
  - 1.1. *навчальні заняття;*
  - 1.2. *самостійна робота;*
  - 1.3. *практична підготовка;*
  - 1.4. *контрольні заходи.*
2. *Види навчальних занять.*
  - 2.1. *Лекція. Методика їх підготовки та проведення.*
  - 2.2. *Лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття. Методика їх підготовки та проведення.*
  - 2.3. *Консультація. Методика їх підготовки та проведення.*
3. *Інші форми організації освітнього процесу.*

Тема № 4. Сучасні технології навчання

1. *Виникнення і розвиток сучасних технологій навчання.*
2. *Різновиди педагогічних технологій:*
  - 2.1. *інформаційні технології;*
  - 2.2. *технології дистанційного навчання;*
  - 2.3. *модульні технології як відкриті системи навчання;*
  - 2.4. *технології дослідницького (евристичного) навчання;*
  - 2.5. *технологій розвиваючого навчання;*
  - 2.6. *імітаційні технології навчання.*
3. *Педагогічні основи керування розвитком особистості студента через освітнє середовище вищого навчального закладу.*
4. *Сучасна освітня ситуація і ефективне навчання лідерству в сучасній вищій школі.*
5. *Теоретичні засади проектування сучасних технологій навчання.*
6. *Проектування системи інтенсивного електронного навчання.*
7. *Тренінг комунікативних навичок.*

Тема № 5. Основи педагогічного контролю

1. *Система понять контролю.*
2. *Етапи педагогічного контролю, основні завдання, функції та вимоги до його організації.*
3. *Види контролю та їх складові:*

- 3.1. попередній;
- 3.2. поточний;
- 3.3. тематичний;
- 3.4. підсумковий.

Тема № 6. Основи комунікативної культури педагога

1. *Особистість викладача вищого навчального закладу.*
2. *Структура професійної діяльності викладача.*
3. *Професійні та особистісні якості викладача.*
4. *Поняття педагогічної культури.*
5. *Комунікативна культура викладача.*
6. *Поняття лекторської майстерності.*
7. *Особливості наукового стилю мовлення.*
8. *Мистецтво володіння аудиторією.*
9. *Педагогічна імпровізація як елемент лекторської майстерності.*
10. *Педагогічний імідж.*
11. *Імідж навчального закладу: структура та шляхи формування.*
12. *Професійний стрес та професійне „вигорання” у педагогічній діяльності.*

Тема № 7. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура

1. *Суть і генезис педагогічного спілкування, його функції.*
2. *Зміст, види і структура педагогічного спілкування.*
3. *Педагогічне діалогічне спілкування.*
4. *Конфлікт у педагогічному спілкуванні. Причини та види конфліктів.*
5. *Педагогічний такт.*
6. *Розвиток комунікативних навичок.*

Тема № 8. Самовиховання педагога

1. *Елементи педагогічної майстерності.*
2. *Роль самовиховання у формуванні та розвитку професійної майстерності педагога.*
3. *Самовиховання в системі педагогічної підготовки.*
4. *Технологія професійного самовиховання.*
5. *Самопізнання як передумова самовиховання.*
6. *Система самовиховання педагога.*

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни за формами за різними формами організації освітнього процесу				Вид контролю
	Всього	Лекції	Семинарські (практичні) заняття	Самостійна робота	
Тема № 1. Загальні основи педагогіки та дидактики	4	2	1	1	тематичний
Тема № 2. Методи викладання	8	4	2	2	тематичний

Тема № 3. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	10	6	2	2	тематичний
Тема № 4. Сучасні технології навчання	10	6	2	2	тематичний
Тема № 5. Основи педагогічного контролю	6	2	2	2	тематичний
Тема № 6. Основи комунікативної культури педагога	8	4	2	2	тематичний
Тема № 7. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура	8	4	2	2	тематичний
Тема № 8. Самовиховання педагога	6	2	2	2	тематичний
Всього за 2-й семестр	60	30	15	15	підсумковий (іспит)

5. Теми семінарських (практичних) робіт

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Загальні основи педагогіки та дидактики	1
2	Методи викладання	2
3	Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	2
4	Сучасні технології навчання	2
5	Основи педагогічного контролю	2
6	Основи комунікативної культури педагога	2
7	Педагогічне спілкування, його функції, види, структура	2
8	Самовиховання педагога	2
Всього за 2-й семестр		15

6. Завдання для самостійної роботи

Тема, кількість годин	Завдання	Форма звіту
Тема № 1. Загальні основи педагогіки та дидактики (1 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ У чому виявляється соціальне значення педагогіки? ▪ У чому відмінність педагогіки як науки та навчальної дисципліни? ▪ Яке значення мають зв'язки педагогіки з іншими науками про людину і в чому полягають ці зв'язки? ▪ Проаналізуйте зв'язки загальної педагогіки з іншими гуманітарними науками. ▪ Привести конкретні приклади, які ілюструють функції педагогіки. ▪ Які компоненти можна виділити в структурі дидактики? 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ У чому різниця між дидактикою та методикою? ▪ Доведіть, що дидактика відноситься до методики як загальне до конкретного. ▪ Який взаємозв'язок між педагогікою, дидактикою і методикою навчання? ▪ Розкрийте проблеми сучасної дидактики. 	
Тема № 2. Методи викладання (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Стандарти вищої освіти. ▪ Які прийоми зручної подачі навчального матеріалу. ▪ Які функції викладача. ▪ Методи формування мотивації студентів. ▪ Ідеалізація, абстракція та формалізація наукових знань і процес навчання ▪ Методи, що дозволяють підвищити загальнокультурний рівень викладачів. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях
Тема № 3. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Що слід розуміти під формами навчання? ▪ Які основні форми навчання використовуються в вузі? ▪ Перерахуйте основні типи лекцій. ▪ В чому полягає основна методика проведення лекції? ▪ У чому особливості проведення лекції-презентації, лекції в діалоговому режимі? ▪ За допомогою яких методів і прийомів можна підвищити ефективність лекції як однієї з основних форм навчання у вузі? ▪ Сформулюйте основні закономірності навчання. ▪ Назвіть основні функції та види лекцій. ▪ Яка методика підготовки і читання лекцій? 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях
Тема № 4. Сучасні технології навчання (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сутність та переваги комп'ютеризації навчання, а також його вплив на розвиток їх креативності. ▪ Особливості підходів щодо застосування технології індивідуального навчання. ▪ Сучасні психологічні моделі навчання. ▪ Різноманітні напрямки нових педагогічних технологій. ▪ Технологія кооперативного навчання. ▪ Інноваційні педагогічні технології та застосування інформаційних технологій в освітньому процесі. ▪ Педагогічні та дидактичні функції та методи, що закладені в комп'ютерні технології. ▪ Технології дослідницького та розвивального навчання у вищій школі. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях
Тема № 5. Основи педагогічного контролю (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцінювальна компетентність викладача вищої школи. ▪ Окресліть підходи та принципи, що сприяють ефективному формуванню оцінювальної компетентності аспіранта. ▪ Форми оцінювання у вищій школі: усне опитування, письмова контрольна робота, іспит тощо. ▪ Рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів. ▪ Особливості використання у вищій школі таких форм оцінювання, як: колоквиум, семінар, залік, реферативне та курсове дослідження тощо. ▪ Традиційні методи оцінювання навчальних досягнень студентів: графічна перевірка, письмова перевірка, практична перевірка, педагогічне оцінювання та самоконтроль, спостереження, усне опитування. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сучасні методи оцінювання навчальних досягнень студентів: анкетування, експертне оцінювання, метод проєктів, моніторинг, педагогічне оцінювання, рейтинг і тестування. 	
Тема № 6. Основи комунікативної культури педагога (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Культурні та моральні цінності сформовані в сучасному українському суспільстві, що впливають на комунікативну культуру викладача вищої школи. ▪ Характеристика особистісних якостей викладача вищої школи, які впливають на його здатність створювати в аудиторії атмосферу довіри, психологічного комфорту, відкритого і рівноправного співробітництва. ▪ Комунікативний мінімум викладача. ▪ Комунікативні уміння як вид професійних умінь викладача вищої школи. ▪ Комунікативна культура викладача вищої школи з позицій аксіологічного, особистісного і діяльнісного підходів. ▪ Проєктування та організація педагогічного спілкування: побудова змісту спілкування, само презентація. ▪ Термінальні функції педагогічної комунікації. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях
Тема № 7. Педагогічне спілкування, його функції, види, структура (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Функції та етичні норми спілкування у вищій школі. ▪ Моделі комунікації та основні різновиди педагогічного спілкування. ▪ Контакт між суб'єктами взаємодії у виші. ▪ Стили педагогічного спілкування на рівні „викладач – студент”. ▪ Способи комунікативного впливу: переконування і науроці, їх характерні особливості, взаємозв'язок. ▪ Визначте роль уваги у спілкуванні, напрями її розвитку під час взаємодії. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях
Тема № 8. Самовиховання педагога (2 год.)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Способи саморегуляції педагога в професійному спілкуванні. ▪ Особливості домінуючих стилів спілкування педагогів. ▪ Педагогічна взаємодія на принципах толерантності. ▪ Комунікативна спрямованість реакцій педагога на затримку відповідей студентів. ▪ Порівняльна характеристика конструктивних і деструктивних реакцій педагога на занятті. ▪ Етична позиція педагога в професійному спілкуванні та роль саморегуляції, самовладання у досягненні дидактичної і виховної мети, зняття зайвої педагогічної напруги, створенні творчої ділової атмосфери під час навчання. 	Активна участь на семінарських (практичних) заняттях

7. Індивідуальні завдання

Виконання індивідуального завдання у вигляді написання реферату є обов'язковим при вивченні навчальної дисципліни “Основи педагогічної діяльності”. Реферат має засвідчити володіння компетентностями спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; успішного завершення вивчення навчальної дисципліни.

Тема реферату обирається із запропонованого переліку та затверджується викладачем. Кожен здобувач обирає індивідуальну тему, яка не може повторюватися у поточному навчальному році. Затверджена назва теми не підлягає зміні, текст поданого на перевірку реферату має відповідати цій назві.

Орієнтована тематика рефератів з навчальної дисципліни “Основи педагогічної діяльності”.

- Комплекс професійних здібностей викладача вищої школи.
- Гуманізація навчально-виховного процесу вищій школі.
- Мета і завдання вищої школи у сучасних умовах.
- Вища школа за умов мінливого суспільства.
- Застосування методів математичної статистики обробки результатів педагогічних досліджень.
- МОН і НАН у системі вищої освіти.
- Гуманізація і гуманітаризація вищої освіти.
- Правові умови функціонування ВУЗа.
- Мотиви і стимули у безперервній освіті.
- Світоглядні уявлення та ідеали здобувача.
- Соціальний портрет сучасного здобувача.
- Неформальне спілкування у середовищі здобувачів.
- Адаптація здобувача і його життєдіяльність в аспірантурі.
- Закономірності та організаційні принципи навчання у ВНЗ та його характеристика.
- Зміст освіти у історичному аспекті.
- Вузівська лекція: вимоги до неї.
- Самостійна робота здобувача.
- Проблемне навчання у вищій школі.
- Дидактичні функції засобів навчання у ВУЗі.
- Інформаційні технології навчання.
- Контроль знань здобувачів.
- Самоконтроль здобувачів.
- Вища школа – просування до науки.
- Професійна і педагогічна культура викладача ВУЗа.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ НАУКОВОГО РЕФЕРАТУ

Науковий реферат – це теоретико-аналітичний огляд наукової літератури з досліджуваної проблеми, в якій обґрунтовується актуальність теми, коротко викладаються і аналізуються змістовні позиції авторів, формулюються узагальнення та самостійні висновки.

Науковий реферат повинен в чіткій формі з логічною послідовністю розкрити тему, містити теоретичний аналіз досліджуваної проблеми та самостійні висновки.

Структурними елементами наукового реферату є:

- титульна сторінка;
- зміст – в ньому послідовно викладаються назви пунктів реферату, указуються сторінки, з яких починається кожен пункт;
- вступ – формулюється суть досліджуваної проблеми, визначаються значущість і актуальність вибраної теми, вказуються мета реферату (1 сторінка);
- основна частина – має 3–4 підрозділи (параграфи), які розкривають окрему проблему або одну з її сторін і кожен є логічним продовженням попередньої (10...15 сторінок);
- висновки – підводяться підсумки та дається самостійний узагальнений висновок з теми реферата (1 сторінка);
- список використаних джерел (до 15 джерел).

Вимоги до оформлення реферату

Обсяг реферату може коливатися в межах 10...15 друкованих сторінок (без додатків). Розмір шрифту – 14, Times New Roman, звичайний, інтервал між рядками – 1,5; розмір полів: лівого – 30 мм, правого – 10 мм, верхнього – 20 мм, нижнього – 20 мм. Текст друкується на одній стороні сторінки.

Всі сторінки нумеруються, починаючи з титульного листа; цифра номера сторінки ставлять у верхньому правому кутку сторінки; на титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Кожен новий розділ починається з нової сторінки, назва розділу друкується великими літерами (ЗМІСТ, ВСТУП, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ).

Відстань між назвою розділу (заголовками параграфа) і наступним текстом повинна дорівнювати трьом інтервалам. Заголовок розташовується посередині рядка, крапку в кінці заголовка не ставлять. Підкреслювати слова в заголовках розділів і переносити слова не можна.

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату і заповнюється за певними правилами. Після титульної сторінки розміщується зміст, в якому наводяться всі заголовки роботи та вказуються сторінки, з яких вони починаються. Далі слідує вступ, з нової сторінки основний текст (згідно з розподілом на підрозділи) і висновок.

В основній частині реферату на основі вивчення літератури дається аналіз оцінюваної проблеми, розглядаються різні підходи до її вирішення. У цьому розділі повинні бути розкриті основні поняття і сутність досліджуваного явища або процесу, уточнені формулювання. Основний текст може супроводжуватися ілюстративним матеріалом (діаграми, таблиці).

При написанні реферату треба строго відокремлювати свої думки від запозичених або вже відомих в науці. При цьому необхідно робити посилання на використану літературу та інші джерела.

Список літератури вибудовується та нумерується за алфавітом прізвищ авторів. Слід дотримуватись правил бібліографічного опису використаних джерел (згідно діючих нормативних документів).

8. Методи контролю

Контроль здійснюватиметься з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Методи усного та письмового контролю: опитування, роз'яснення практичних завдань, самостійні роботи, дискусії, круглі столи, експертиза, колоквиум, 10ед.10оцінювання тощо.

9. Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів

Максимальна оцінка в балах					
Виконання і захист практичних (або семінарських) робіт		Виконання і захист індивідуального науково-дослідного завдання		Іспит	
письмова компонента	усна компонента	письмова компонента	усна компонента	письмова компонента	усна компонента
20	10	15	5	40	10
Разом за дисципліну					100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за навчальну діяльність	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	дуже добре
74 – 81	C	добре
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	достатньо
35 – 59	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
0 – 34	F	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Порядок та критерії виставлення балів та оцінок

Критерії оцінювання знань та вмінь здобувача за результатами вивчення навчального матеріалу модуля у 100-бальній шкалі та шкалі ECTS:

- 100 – 90 балів – оцінка А (“відмінно”) виставляється за високий рівень знань (допускаються деякі неточності) навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв’язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

- 89 – 82 балів – оцінка В (“дуже добре”) виставляється за знання навчального матеріалу вище від середнього рівня, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання (можлива невелика кількість неточностей), вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

- 81 – 74 бал – оцінка С (“добре”) виставляється за загалом правильне розуміння навчального матеріалу модуля, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (неістотні) недоліки, за вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач;

- 73 – 64 бал – оцінка D (“посередньо”) виставляється за посередні знання навчального матеріалу модуля, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

- 63 – 60 балів – оцінка E (“задовільно”) виставляється за слабкі знання навчального матеріалу модуля, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності викладення, за слабе застосування теоретичних положень під час розв’язання практичних задач;

- 59 – 35 балів – оцінка FX. Здобувач частково досяг результатів навчання, передбачених силабусом дисципліни, однак рівень сформованості знань і практичних умінь є недостатнім для зарахування. Практичні заняття та/або індивідуальне науково-дослідне завдання виконані неповністю або з істотними помилками, що можуть бути усунуті під час повторного контролю. Допускається повторне складання підсумкового контролю відповідно до Положення про організацію освітньо-наукового процесу Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України (https://www.ipm.lviv.ua/files/aspiranturachemtech/polozhennya_ONP2024.pdf).

- 34 – 0 балів – оцінка FX. Здобувач не досяг визначених силабусом результатів навчання, не опанував базові положення дисципліни. Практичні заняття та індивідуальне науково-дослідне завдання не виконані або виконані з грубими системними помилками. Дисципліна не зараховується; здобувач зобов’язаний повторно вивчати навчальну дисципліну

відповідно до Положення про організацію освітньо-наукового процесу Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України (https://www.ipm.lviv.ua/files/aspiranturachemtech/polozhennya_ONP2024.pdf).

Бали нараховуються за:

- науковий реферат: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50;
- контрольний замір (тестові завдання): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50.

Оцінювання наукового реферату. Кожен реферат підлягає рецензуванню. Рецензент (викладач навчальної дисципліни) пропонує мотивовану оцінку реферату. Максимальна кількість балів – 50 (50% семестрової оцінки). Для оцінювання змісту та дотримання вимог та рекомендацій, щодо оформлення реферату використовується така схема (оцінки „зараховано” (11...50 балів), “не зараховано” (0...10 балів)). Якщо реферат отримав вмотивовану оцінку „не зараховано” то здобувач не допускається до складання підсумкового контролю. Впродовж двох календарних тижнів здобувачу необхідно отримати нове завдання, підготувати науковий реферат та подати його на перевірку. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Контрольний замір у формі тестових завдань охоплює увесь обсяг матеріалу з навчальної дисципліни за всіма формами організації освітнього процесу (лекції, семінарські (практичні) заняття, самостійна робота). Оцінюється у 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50.

10. Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи. К.: Знання, 2009. 387 с.
2. Виховні технології: інноваційний аспект: Навчальний посібник / уклад. Н. П. Ковальчук, Л. В. Воронова, О. В. Сухомлинська та ін. Київ: Педагогічна думка, 2021. 360 с.
3. Виховні технології: теорія, практика, досвід: навч. посіб. / уклад. О. В. Сухомлинська, Л. В. Воронова, Н. П. Ковальчук та ін. Київ: Педагогічна думка, 2022. 480 с.
4. Виховні технології в контексті особистісно орієнтованого навчання: монографія / уклад. О. В. Сухомлинська. Київ: Педагогічна думка, 2021. 240 с.
5. Формування ціннісних орієнтацій особистості в умовах виховної роботи закладу освіти: монографія / уклад. О. Я. Савченко. Київ: Академвидав, 2022. 320 с.
6. Сучасні виховні технології: сутність, класифікація, перспективи розвитку. Педагогіка і психологія / уклад. О. В. Сухомлинська. Київ, 2022. № 1. С. 5–12.

Допоміжна

7. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації К.: Грамота, 2003. 216 с.
8. Ніколаєнко С. М. Освіта і наука: Законодавчі та методологічні основи: навч. Посіб. К.: ІВЦ “Політехніка”, 2004. 280 с.
9. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 252 с.
10. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навч. Посіб. К.: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.
11. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: навч. посіб. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К.: Знання, 2008. 568 с.
12. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десантес, М. Флемм та ін.; за ред. О. І. Сидоренка. К.: навч.-метод. центр “Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2003. 144 с.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pidru4niki.com/17000308/pedagogika/pedagogika>
2. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: підручник [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/16170701/pedagogika/vstup_do_pedagogichnoyi_profesiyi
3. Педагогіка вищої школи: навчальний підручник [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/1584072016304/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli
4. Методика викладання у вищій школі: підручник [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pidru4niki.com/88903/pedagogika/metodika_vikladannya_u_vischiy_shkoli
5. Стрельников В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.uccu.org.ua/handle/123456789/1329>

12. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Відвідування навчальних занять (лекційних і семінарських (практичних) занять), контрольного заходу (іспиту) є обов'язковим. За об'єктивних обставин навчання може здійснюватись в он-лайн режимі. У випадку відсутності можливості бути присутнім на занятті слід обов'язково проінформувати про це викладача і домовитись про терміни їх відпрацювання. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт та індивідуальних завдань, передбачених курсом.

Політика щодо пропусків навчальних занять.

У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій.

Політика щодо підготовки здобувачів до семінарських (практичних) занять.

Підготовка до семінарських (практичних) занять включає: ознайомлення з силабусом навчальної дисципліни; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної роботи.

Політика щодо використання телефонів та інших електронних пристроїв.

Під час навчальних занять електронні пристрої слід перевести у безшумний режим роботи. Користування електронними пристроями є неприйнятним.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм викладених у “Методичних рекомендаціях для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності” (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>) зокрема: самостійно виконувати навчальні завдання; посилатися на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової) діяльності, джерела інформації. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

ПОГОДЖЕНО

На засіданні
кафедри Хімічної технології та інженерія
Фізико-механічного інституту
ім. Г. В. Карпенка НАН України
(протокол № 3 від 2 березня 2026 р.)
завідувач кафедри

Сергій КОРНІЙ